

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ.410.019.05.2021

Pan
Marek Książek
Prezes Zarządu
EKO-MASA Spółki z o.o.
w Woli Zdakowskiej 86
39 – 307 Gawłuszowice

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/060 – Internacjonalizacja małych i średnich przedsiębiorstw

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Rzeszowie
ul. Kraszewskiego 8, 35-016 Rzeszów
T +48 17 780 23 00, F +48 17 780 23 06
lrz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	EKO-MASA Spółka z o.o., Wola Zdakowska 86, 39 – 307 Gawłuszowice, (dalej: Beneficjent/Wnioskodawca).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Marek Książek – Prezes Zarządu od 19.04.2019 r. (akta kontroli, str. 3-4, 76-81)
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Działania podejmowane w związku z realizacją Projektu współfinansowanego z POPW w ramach działania 1.2 Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2. Trwałość osiągniętych efektów z realizacji Projektu
Okres objęty kontrolą	Od 2017.03.29 r. ¹ do dnia zakończenia kontroli, z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym terminem. (akta kontroli, str. 14-33)
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontrolerzy	1) Łukasz Malec, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/141/2021 z 22.11.2021 r., 2) Marek Sikora, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/118/2021 z 29.10.2021 r., 3) Wilhelm Dmytrów, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/142/2021 z 07.12.2021 r. (akta kontroli, str. 1-2, 75)

¹ To data złożenia przez Spółkę wniosku - nr POPW.01.02.00-18-0001/17 - o dofinansowanie w ramach konkursu Internacjonalizacja MŚP.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm. (dalej: ustawa o NIK).

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Beneficjenta podejmowaną w związku z realizacją Projektu pn. „Umiejdzynarodowienie działalności firmy EKO-MASA poprzez wdrożenie Modelu Biznesowego Internacjonalizacji”, współfinansowanego w ramach działania 1.2 Programu Operacyjnego Polska Wschodnia (POPW), oraz związaną z zachowaniem trwałości osiągniętych efektów z jego realizacji.

W szczególności, Beneficjent realizował Projekt zgodnie z zawartą umową o dofinansowanie, a koszty poniesione przez niego, zgłoszone we wnioskach o płatność, kwalifikowały się do dofinansowania z POPW. Beneficjent prawidłowo dysponował środkami finansowymi wydatkowanymi na cele Projektu i ponosił je zgodnie z zasadą przejrzystości, uczciwej konkurencji i równego traktowania oferentów oraz osiągnął wskaźniki produktu i rezultatu w nim przewidziane.

Kontrola wykazała prawidłowo wykonywaną sprawozdawczość, a także dokumentowanie rozliczenia w trakcie realizacji Projektu i w okresie zachowania jego trwałości.

W kontroli stwierdzono, że Beneficjent prawidłowo informował opinię publiczną o fakcie otrzymania dofinansowania na realizację Projektu z POPW.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

1. Działania podejmowane w związku z realizacją Projektu.

Opis stanu faktycznego

1.1. Działania podejmowane przez beneficjenta przed uzyskaniem wsparcia na internacjonalizację swojej działalności.

Beneficjent przed realizacją Projektu pt. „Umiejdzynarodowienie działalności firmy EKO-MASA poprzez wdrożenie Modelu Biznesowego Internacjonalizacji” (dalej Projekt), nie podejmował prób wejścia i nie działał na rynkach wskazanych jako docelowe (tj. Kazachstan, Ukraina, Niemcy) w modelu biznesowym internacjonalizacji⁴.

W informacji pan Marek Książek – Prezes Zarządu podał m.in., że *trudno powiedzieć, czy w przypadku braku dofinansowania podejmowałby próby wejścia na rynki określone jako docelowe w MBI. Być może tak, ale w zdecydowanie mniejszym zakresie.*

(akta kontroli, str. 34-35)

1.2. Zgodność realizacji Projektu z umową o dofinansowanie.

Beneficjent zawarł umowę nr POPW.01.02.00-18-0001/17-00, z Polską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości z siedzibą w Warszawie ul. Pańska 81/83 (zwaną dalej Instytucją Pośredniczącą, PARP), w dniu 13.06.2017 r. W umowie tej strony postanowiły m.in. że:

- całkowita wartość Projektu wynosi 753 114,70 zł,
- całkowita wartość wydatków kwalifikowalnych Projektu wynosi 624 351,50 zł,

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dalej: MBI.

- Instytucja Pośrednicząca przyznaje Beneficjentowi dofinansowanie w wysokości nie większej niż 499 481,20 zł, przy czym maksymalna wysokość dofinansowania na zakup usług doradczych oraz na udział w międzynarodowych targach, wystawach lub misjach gospodarczych nie przekracza 80% kwoty wydatków kwalifikowalnych w ramach pomocy *de minimis*,

- Beneficjent zobowiązuje się pokryć ze środków własnych wszelkie wydatki niekwalifikowalne w ramach Projektu oraz wnieść wkład własny⁵. Poniesienie przez Beneficjenta wydatków kwalifikowalnych w kwocie wyższej niż 624 351,50 zł, nie stanowi podstawy do zwiększenia przyznanej kwoty dofinansowania. W przypadku, gdy Beneficjent poniósł wydatki kwalifikowalne w kwocie niższej, aniżeli 624 351,50 zł, dofinansowanie ulega zmniejszeniu zgodnie z poziomem dofinansowania nie przekraczającym 80% kwoty poniesionych wydatków kwalifikowanych.

We wniosku do umowy (złożonym w Generatorze Wniosków w dniu 29.03.2017 r.), określono m.in.:

- wydatki ogółem 753 114,70 zł, w tym: 499 481,20 zł (środki wspólnotowe) + 253 633,50 zł (środki prywatne/własne),
- wydatki kwalifikowalne 624 351,50 zł, w tym: 499 481,20 zł (środki wspólnotowe) + 124 870,30 zł (środki prywatne/własne).

W treści umowy rozpoczęcie realizacji Projektu ustalono na dzień 01.04.2017 r., a zakończenie realizacji Projektu oznaczono⁶ jako dzień dokonania płatności końcowej na rachunek bankowy Beneficjenta (co miało miejsce 24.04.2019 r.), w przypadku, gdy w ramach rozliczenia wniosku o płatność końcową Beneficjentowi przekazywane jest dofinansowanie. Okres kwalifikowalności wydatków Projektu rozpoczynał się w dniu 01.04.2017 r. i kończył się w dniu 30.11.2018 r.⁷

Beneficjent specjalizuje się w produkcji maszyn i urządzeń dla rolnictwa i przemysłu. W swojej ofercie posiada m.in.: linie do produkcji pelletu (trocina, słoma), maszyny do wyłaczania oleju, podajniki ślimakowe, podajniki taśmowe, granulatory, celki, cyklony, rozdrabniacze do słomy, itp. Wykonuje projekty techniczne maszyn i urządzeń w programie 3D SolidWorks⁸, zapewnia montaż mechaniczny urządzeń, nadzór nad montażem, szkolenia, serwis gwarancyjny.

Celem (przedmiotem) Projektu było wprowadzenie innowacyjnego polskiego produktu – rozdrabniacza ślimakowego – na rynki międzynarodowe oraz promocja marki EKO-MASA na rynkach zagranicznych. Za najważniejsze cele uznano:

- umocnienie pozycji firmy,
- wzrost dochodów firmy pochodzących z eksportu,
- wprowadzenie produktów firmy na rynki zagraniczne (Kazachstan, Ukraina, Niemcy),
- nawiązanie współpracy biznesowej z partnerami z rynków zagranicznych,
- pozyskanie odbiorców.

Projekt obejmował dziewięć następujących zadań:

- 1) udział w POWEREXPO 2018 w Almaty (Kazachstan), październik 2018 (udział w charakterze wystawcy, w ramach tego działania: wynajęcie powierzchni wystawienniczej, wynajęcie zabudowy stoiska, opłata rejestracyjna, wpis do katalogu targowego, obsługa techniczna stoiska, inne),

⁵ W § 8 umowy z PARP, nie został określony kwotowo wkład własny wnoszony przez Beneficjenta.

⁶ Tak § 6 ust. Umowy z PARP.

⁷ Termin ustalony w aneksie do umowy z PARP, z dnia 23.04.2018.

⁸ SolidWorks jest programem do parametrycznego modelowania trójwymiarowego (CAD 3D). Pozwala na zaprojektowanie modeli brylowych, a także arkuszy blach, konstrukcji spawanych, modeli powierzchniowych.

- 2) usługi doradcze związane z pozyskaniem partnerów biznesowych z rynku niemieckiego,
- 3) usługi doradcze związane z pozyskaniem partnerów biznesowych z rynku ukraińskiego,
- 4) usługi doradcze związane z pozyskaniem partnerów biznesowych z rynku kazachskiego,
- 5) usługi doradcze – przygotowanie kampanii promocyjnej (w tym m.in.: projektowanie materiałów reklamowych i promocyjnych, stron oraz aplikacji internetowych dla trzech rynków docelowych),
- 6) usługi doradcze – wzornictwo opakowań (dla trzech rynków docelowych),
- 7) usługi doradcze – tworzenie regulaminów (dla trzech rynków docelowych),
- 8) usługi doradcze – przygotowanie produktu do potrzeb rynku niemieckiego,
- 9) usługi doradcze – przygotowanie produktu do potrzeb rynku kazachskiego i ukraińskiego.

Wartościami docelowymi wskaźników:

- produktu, były: otrzymanie wsparcia (dotacji), realizacja inwestycji prywatnych uzupełniających wsparcie publiczne, wsparcie w zakresie internacjonalizacji działalności, wprowadzenie zmian organizacyjno-procesowych, wsparcie w zakresie doradztwa specjalistycznego,
- rezultatu, były: przygotowanie i wdrożenie modelu biznesowego internacjonalizacji, trzy nowe rynki (kraje), na których Beneficjent osiągnął gotowość do rozpoczęcia sprzedaży produktów.

W Projekcie przyjęto dla wskaźników informacyjnych⁹ wartości docelowe równe „0” (zero).

W uzasadnieniu realizacji Projektu wykazano jego wpływ na realizację zasad horyzontalnych Unii Europejskiej, wymienionych w art. 7 i 8 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013, w tym m.in. podano, że:

- Projekt będzie miał pozytywny wpływ na politykę równych szans i niedyskryminacji, a jego realizacja przyczyni się do umocnienia polityki równych szans niepełnosprawnych. Firma nie tworzy i nie będzie także tworzyć barier w dostępie do nowych miejsc pracy powstałych w trakcie realizacji Projektu, z powodu niepełnosprawności,
- produkty Projektu będą dostępne dla osób z niepełnosprawnościami (firma w swojej ofercie ma produkty specjalne, dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych, np. panel sterujący urządzenia umożliwiający jego obsługę przez osoby niepełnosprawne),
- Projekt będzie miał pozytywny wpływ na politykę równych szans kobiet i mężczyzn, firma nie tworzy i nie będzie tworzyć barier w dostępie do nowych miejsc pracy powstałych w trakcie realizacji Projektu, jak i po jego zakończeniu, ze względu na płeć lub orientację seksualną,
- realizacja Projektu będzie miała pozytywny wpływ na ochronę środowiska. Inwestycja nie zniszczy walorów przyrodniczych, ani krajobrazowych, nie ma także żadnego odniesienia (kryterium lokalizacji) do obszarów o wysokich o wysokich walorach przyrodniczych, w tym objętych siecią Natura 2000.

Ponadto, w uzasadnieniu realizacji Projektu podano, że Projekt wpisuje się w zakres Regionalnych Inteligentnych Specjalizacji¹⁰ (RIS), w obszarach: „Ekologia”,

⁹ To m.in. następujące wskaźniki: wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach, wzrost zatrudnienia (kobiety), wzrost zatrudnienia (mężczyźni), liczba utrzymanych miejsc pracy (kobiety/mężczyźni), liczba nowo utworzonych miejsc pracy (kobiety/mężczyźni).

¹⁰ Wykazanych w dokumencie Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju Departament Programów Ponadregionalnych, stanowiącym załącznik nr 6 do Regulaminu konkursu w ramach Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014 – 2020 oś priorytetowa: 1 Przedsiębiorcza Polska Wschodnia działanie: 1.2 Internacjonalizacja MŚP, styczeń 2018.

„Produkcja maszyn i urządzeń” oraz „Żywność i produkty rolno-spożywcze” wspólnych dla co najmniej dwóch województw z Polski Wschodniej.

W umowie o dofinansowanie, Beneficjent zobowiązał się zachować trwałość Projektu przez okres trzech lat, przy czym okres trwałości Projektu rozpoczyna się od dnia zakończenia realizacji Projektu (tj. od 24.04.2019 r.).

(akta kontroli, str. 14-33, 36-74, 82)

W okresie realizacji Projektu wprowadzono jedną zmianę do umowy z PARP, w formie aneksu (23.04.2018 r.), która spowodowana była czynnikami niezależnymi od Beneficjenta, a mianowicie zmianą miejsca i terminu targów międzynarodowych, które:

- pn. ECOTECH 2018, pierwotnie miały się odbyć w Astanie (Kazachstan), w kwietniu 2018 r., a

- odbyły się pn. POWEREXPO 2018, w Ałmaty (Kazachstan), w październiku 2018 r.

Stąd też, powyższy aneks:

- zmienił § 7 ust. 1 umowy z PARP w zakresie określenia okresu kwalifikowalności wydatków, który w pierwszym brzmieniu kończył się „w dniu 30.06.2018 r.”, a po zmianie kończył się „w dniu 30.11.2018 r.”, oraz

- uwzględnił zmianę w organizacji targów międzynarodowych w harmonogramie rzeczowo-finansowym.

Projekt zrealizowano zgodnie z ostatnim wnioskiem o dofinansowanie, złożonym w dniu 14.11.2018 r. i zaakceptowanym przez Instytucję Pośredniczącą w dniu 12.12.2018 r. Nie wystąpiły opóźnienia w jego realizacji.

(akta kontroli, str. 14-33, 36-74, 83-85)

W okresie od początku realizacji Projektu (01.04.2017 r.) do 16.12.2021 r., Projekt był kontrolowany jeden raz przez podmiot zewnętrzny, tj. w dniu 12.12.2018 r.¹¹ przez Instytucję Pośredniczącą. Przedmiotem (zakresem) tej kontroli było sprawdzenie, czy Projekt jest realizowany zgodnie z postanowieniami umowy o dofinansowanie, czy współfinansowane produkty i usługi zostały dostarczone, wydatki faktycznie poniesione, a cele Projektu i wskaźniki określone umową o dofinansowanie zostały osiągnięte. Kontrola obejmowała ponadto weryfikację zgodności Projektu i poniesionych wydatków z przepisami prawa krajowego i wspólnotowego.

W „informacji pokontrolnej” z dnia 07.02.2019 r., zespół kontrolny PARP: nie stwierdził zastrzeżeń/nieprawidłowości oraz nie wydał zaleceń pokontrolnych.

(akta kontroli, str. 86-98)

1.3. Kwalifikowalność kosztów poniesionych przez Beneficjenta na realizację Projektu, zgłoszonych we wniosku o płatność.

Beneficjent w siedmiu wnioskach o płatność wykazał:

a) kwotę wydatków określoną w umowie o dofinansowanie:

- wydatki ogółem, w kwocie 753 114,70 zł,

- wydatki kwalifikowalne, w kwocie 624 351,50 zł, oraz

¹¹ Kontrola prowadzona była w okresie po złożeniu przez Beneficjenta „wniosku końcowego” a przed terminem wypłaty ostatniej transzy dofinansowania (24.04.2019 r.). W rezultacie kontroli, w dniu 13.12.2018 r. „wniosek końcowy” otrzymał w systemie SL2014 status „zatwierdzony”, czym Instytucja Pośrednicząca wykluczyła przypadek nie osiągnięcia wartości zakładanych w Projekcie wskaźników „produktu” lub „rezultatu”, który mógłby pomniejszyć dofinansowanie proporcjonalnie do stopnia nieosiągnięcia tych wskaźników (o czym mowa w § 26 ust. 1 umowy o dofinansowanie). Z uwagi na fakt, że płatność końcowa stanowiła refundację kosztów poniesionych awansem przez Beneficjenta, istniała możliwość ich proporcjonalnego pomniejszenia po dacie kontroli (12.12.2018 r.).

- przyznaną wartość dofinansowania w kwocie 499 481,20 zł,

b) kwotę wydatków rzeczywiście poniesionych w ramach realizacji Projektu:

- wydatki ogółem, w kwocie 737 576,18 zł (tj. mniej o 15 538,52 zł),

- wydatki kwalifikowalne, w kwocie 600 052,19 zł (tj. mniej o 24 299,31 zł), oraz

- wartość dofinansowania w kwocie 480 041,75 zł (tj. mniej o 19 439,45 zł).

Różnica, pomiędzy kwotą określoną w umowie o dofinansowanie a kwotą rzeczywiście poniesioną na realizację Projektu, wynika stąd, że oferty, które otrzymał (i przyjął) Beneficjent w drodze udzielenia zamówień - zgodnie z zasadą konkurencyjności - zawierały ceny niższe od cen założonych w budżecie Projektu na etapie wnioskowania o dofinansowanie.

Wydatki, wykazane we wnioskach o płatność, spełniały warunki określone w sekcji 6.2 pkt 3 *wytycznych horyzontalnych w zakresie kwalifikowalności*¹², w szczególności zostały poniesione w okresie kwalifikowalności wydatków, określonym w umowie o dofinansowanie oraz zostały uwzględnione w budżecie Projektu i poniesione zgodnie z postanowieniami umowy o dofinansowanie, jako niezbędne do realizacji jego celów. Beneficjent wykorzystał przyznane środki dotacji zgodnie z umową o dofinansowanie.

Wydatki we wnioskach o płatność zostały poprawnie wykazane w zakresie ich wysokości oraz prawidłowości deklarowania. Każdy z poniesionych wydatków, został wykazany przez Beneficjenta tylko jeden raz.

(akta kontroli, str. 14-33, 36-74, 82, 99-315)

1.4. Dysponowanie przez Beneficjenta środkami finansowymi na realizację Projektu i ponoszenie kosztów na jego realizację z uwzględnieniem zasady przejrzystości, uczciwej konkurencji i równego traktowania oferentów.

W ramach Projektu, Wnioskodawca udzielił¹³ trzech zamówień o wartości szacunkowej przekraczającej 50 000,00 zł, co zgodnie z regulacją, przyjętą w sekcji 6.5 pkt 1 *wytycznych horyzontalnych w zakresie kwalifikowalności*, skutkowało obowiązkiem zastosowania zasady konkurencyjności określonej w sekcji 6.5.2.

Przedmiotem zamówień było:

1) w pierwszym przypadku, usługi doradcze w zakresie:

a) przygotowania kampanii promocyjnej dla trzech rynków (projektowanie materiałów reklamowych, promocyjnych, stron internetowych dla trzech rynków), wynagrodzenie 52 500 zł,

b) wzornictwa opakowań (projektowanie katalogów i opisów technicznych produktów, projektowanie logotypów i marek produktowych dla trzech rynków), wynagrodzenie 57 250 zł,

c) przygotowania produktu do potrzeb rynku niemieckiego (w tym badanie marketingowe), wynagrodzenie 33 000 zł,

d) przygotowania produktu do potrzeb rynku kazachskiego i ukraińskiego (w tym badanie marketingowe), wynagrodzenie 68 000 zł.

Wynagrodzenie łączne 210 750 zł netto,

2) w drugim przypadku, usługi doradcze związane z:

¹² Dokument zatwierdzony przez Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej, pn. „Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014 – 2020” Warszawa, 21.12.2020 r.

¹³ W ramach Projektu, Wnioskodawca nie udzielał zamówień o wartości od 20 000 zł do 50 000 zł, wymagających przeprowadzania postępowania w procedurze „rozeznania rynku”.

- a) pozyskaniem partnerów biznesowych z rynku niemieckiego (wyszukanie i selekcja klientów, nawiązanie kontaktów handlowych, monitorowanie klienta do czasu nawiązania współpracy), wynagrodzenie 108 000 zł,
- b) pozyskaniem partnerów biznesowych z rynku ukraińskiego, wynagrodzenie 107 800 zł,
- c) pozyskaniem partnerów biznesowych z rynku kazachskiego, wynagrodzenie 108 200 zł,
- d) tworzeniem regulaminów dla trzech rynków (w tym m.in. regulaminów usług, regulaminów gwarancji produktowych), wynagrodzenie 16 000 zł.

Wynagrodzenie łączne 340 000 zł netto,

3) w trzecim przypadku, udział w targach POWER EXPO 2018 w Ałmaty (Kazachstan), w tym: wynajęcie powierzchni wystawienniczej, wynajęcie zabudowy stoiska targowego (indywidualna zabudowa 9m², projekt i wykonanie zabudowy powierzchni wystawienniczej, wykładzina, ścianki/panele modułowe reklamowe z nadrukiem treści zamawiającego, stolik, lada informacyjna, monitory/ekrany wraz z instalacją oraz niezbędnym sprzętem do emisji, opłata rejestracyjna, wpis do katalogu targowego, obsługa techniczna stoiska, wynagrodzenie 60 153,68 zł.

Szacując wartości zamówień, Wnioskodawca dokonał zsumowania usług w ramach zamówienia, przy uwzględnieniu kryteriów: tożsamości przedmiotowej, tożsamości czasowej i tożsamości podmiotowej, z zachowaniem związku funkcjonalnego i czasowego pomiędzy nabywanymi usługami.

Szacowanie wartości przedmiotów zamówień udokumentowano w zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie Projektu (sekcja 6.5 pkt 10 *wytycznych horyzontalnych w zakresie kwalifikowalności*).

Beneficjent przekazał Instytucji Pośredniczącej wypełnioną listę sprawdzającą¹⁴ poprawność zastosowania właściwej procedury i określającą sposób wyboru wykonawcy przed jej wszczęciem, o której mowa w § 16 umowy o dofinansowanie.

W wyniku badania prawidłowości zastosowania przez Beneficjenta zasady konkurencyjności, na przykładzie zamówienia o najwyższej wartości 340 000 zł (to drugi przypadek), stwierdzono, że udzielenie zamówienia nastąpiło z zachowaniem zasad przejrzystości i uczciwej konkurencji, określonych w *wytycznych horyzontalnych w zakresie kwalifikowalności* oraz art. 6c ustawy o utworzeniu PARP¹⁵, a Beneficjent w szczególności:

- prawidłowo dokonał upublicznienia¹⁶ zapytania ofertowego (zgodnie z regulacją określoną w sekcji 6.5.2 pkt 11 – 13 *wytycznych horyzontalnych w zakresie kwalifikowalności*). Upublicznienie zapytania ofertowego nastąpiło po zawarciu umowy o dofinansowanie z PARP,
- określił termin składania ofert w wymiarze co najmniej 7 dni kalendarzowych od daty ogłoszenia zapytania ofertowego,
- zawarł w zapytaniu ofertowym wymagane elementy, określone w sekcji 6.5.2 pkt 11 *wytycznych horyzontalnych w zakresie kwalifikowalności*, a opis przedmiotu zamówienia nie odnosił się do określonego wyrobu, źródła, znaków towarowych, patentów lub specyficznego pochodzenia (w tym nie wskazywało

¹⁴ Której w module „Korespondencja” został nadany następujący identyfikator: 812424FD15796A620661530DAF8150643B380377.

¹⁵ Ustawa z dnia 09.11.2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (Dz.U. z 2020 r., poz. 299).

¹⁶ Wartość zamówienia była poniżej progu 209 000 euro (§ 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 28.12.2015 r. w sprawie kwot wartości zamówień oraz konkursów, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej (Dz.U. z 2015 r., poz. 2263 ze zm.), co stanowi równowartość 872 554,10 zł według obowiązującego w roku 2017 kursu 1 euro (na podst. rozp. Prezesa RM z dnia 28.12.2015 r. w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych (Dz.U. z 2015 r., poz. 2254) = 4,1749 PLN, z czego nie wynikał obowiązek przekazywania ogłoszenia Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej.

na cechy produktu/rozwiązania oferowanego przez konkretnego dostawcę lub producenta),

- ustanowił kryteria oceny ofert odnoszące się do przedmiotu zamówienia i nie zawężające konkurencji poprzez ustanawianie wymagań przewyższających potrzeby niezbędne do osiągnięcia celów Projektu i prowadzących do dyskryminacji wykonawców.

Do postępowania wpłynęła jedna oferta z oferowaną ceną 340 000 zł, która spełniała warunki udziału w postępowaniu w sposób zgodny z ustalonymi w zapytaniu ofertowym kryteriami oceny ofert.

Nie stwierdzono powiązań osobowych lub kapitałowych pomiędzy Wnioskodawcą, a oferentem (dokumentacja Projektu zawierała oświadczenie Wnioskodawcy oraz oświadczenie oferenta o braku wzajemnych powiązań osobowych i kapitałowych).

Z oferentem zawarto umowę w dniu 28.07.2017 r., obejmującą każde z czterech zadań wymienionych w treści zapytania ofertowego. Umowa zawierała m.in.:

- zobowiązanie Wykonawcy co do wykonywania powierzonego mu zadania z należytą starannością oraz spełnienia wobec Zamawiającego wszystkich działań wynikających z przepisów prawa, regulacji i zarządzeń właściciela oraz zasad etyki zawodowej, oraz

- zapisy, że *w sprawach nie uregulowanych niniejszą umową stosuje się przepisy Kodeksu Cywilnego, a Sądem rozstrzygającym spory między stronami jest Sąd właściwy dla siedziby Zamawiającego.*

Nie stwierdzono przypadku nienależytego wykonania umowy. Dokumentacja z realizacji umowy z Wykonawcą zawierała cztery protokoły zdawczo-odbiorcze (dotyczące każdego z czterech zadań wymienionych w treści zapytania ofertowego), do których Wnioskodawca nie wniósł zastrzeżeń. Do umowy nie były wprowadzane zmiany.

Wykonane poszczególne składowe przedmioty zamówienia odpowiadały treściom umów zawartych z Wykonawcą zamówienia oraz były zgodne z zakresem Projektu określonym w umowie o dofinansowanie. Zapłacona cena była zgodna z ceną w ofercie.

W wyniku analizy dokumentów dwóch pozostałych zamówień udzielonych w ramach Projektu (przypadek pierwszy i przypadek trzeci), stwierdzono, że Wnioskodawca:

- publikował na stronie internetowej zapytania o cenę, na które odpowiadali w formie ofert potencjalni wykonawcy,

- określał termin składania ofert w wymiarze co najmniej 7 dni liczonych od dnia następującego po dniu publikacji,

- zawierał umowę z oferentem, który złożył ofertę spełniającą warunki udziału w postępowaniu w sposób zgodny z ustalonymi w zapytaniu ofertowym kryteriami oceny ofert.

Dokumentacje z realizacji tych umów z Wykonawcą zawierały protokoły zdawczo-odbiorcze (dotyczące każdego z zadań wymienionych w treści zapytania ofertowego), do których Wnioskodawca nie wniósł zastrzeżeń.

W każdym z dwóch powyższych przypadków, wykonany przedmiot zamówienia odpowiadał treści umowy zawartej z Wykonawcą i był zgodny z Projektem, a zapłacona cena była zgodna z ceną podaną w ofercie.

(akta kontroli, str. 82, 99-177, 188-333)

1.5. Zgodność osiągniętych celów i efektów Projektu z umową o dofinansowanie.

We wniosku końcowym z dnia 14.11.2018 r., mającym w SL2014 status „zatwierdzony”, wykazano m.in. realizację wskaźników:

a) produktu, w zakresie:

- inwestycji prywatnych uzupełniających wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw, na poziomie 46,33% (zrealizowana kwota 117 497,50 zł),
- pozostałych wskaźników w 100% (w zakresie osiągniętych liczb: przedsiębiorstw otrzymujących dotacje, przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie, przedsiębiorstw wspartych w zakresie doradztwa specjalistycznego, przedsiębiorstw wspartych w zakresie internacjonalizacji działalności,

b) rezultatu w 100% (w zakresie osiągniętych liczb: nowych rynków (krajów), na których Beneficjent osiągnął gotowość do rozpoczęcia sprzedaży produktów oraz przygotowanych do wdrożenia modeli biznesowych internacjonalizacji.

We wnioskach:

- nie sprawozdawano realizacji wskaźników informacyjnych¹⁷,
- nie stwierdzano problemów napotkanych w trakcie realizacji Projektu.

Udział własny Beneficjenta w całkowitych kosztach kwalifikowalnych wyniósł 120 010,44 zł i był zgodny z zapisami w umowie o dofinansowanie odnośnie wkładu własnego.

W procesie zarządzania ryzykiem Beneficjent zidentyfikował następujące ryzyka w realizacji Projektu:

- niewystarczające środki do zapewnienia finansowania zadań w Projekcie,
- niewystarczające zasoby kadrowe do realizacji zadań w Projekcie,
- brak, niepełna realizacja lub opóźnienie w realizacji umowy przez dostawcę usług,
- ryzyko handlowe,
- wahania kursowe.

Ryzyk w obszarze nadużyć finansowych nie zidentyfikowano.

W latach 2017-2018, Beneficjent przekazywał do PARP rejestr ryzyk w formie pliku xls¹⁸. W piśmie z dnia 01.10.2019 r. PARP poinformował, że *od dnia 30.09.2019 r. zmienia się forma przesyłania do PARP rejestru ryzyk projektów realizowanych w ramach POPW. Nie będzie już możliwości wysyłania rejestru ryzyk w wersji elektronicznej w formie edytowalnego pliku excel. W związku z powyższym od dnia 30.09.2019 r. jedyną akceptowalną przez PARP formą sprawozdawania ryzyk w ramach projektów, będzie wypełnienie elektronicznej „ankiety ryzyk dla projektów POPW”.*

Prezes Zarządu Spółki podał m.in., że od dnia 30.09.2019 r., po wypełnieniu „ankiety ryzyk dla projektów POPW” link do jej treści jest nieaktywny. Obecnie nie ma możliwości wydruku archiwalnych danych, bowiem na stronie PARP pojawia się komunikat, iż badanie „zostało zakończone”.

(akta kontroli, str. 99-187, 334-344)

1.6. Sprawozdawczość i dokumentowanie rozliczenia w trakcie realizacji Projektu i w okresie zachowania trwałości

Sprawozdania z postępu w realizacji Projektu, będące integralną częścią wniosku o płatność, Beneficjent przedkładał do Instytucji Pośredniczącej poprzez system SL2014. W sumie, w okresie realizacji Projektu, Beneficjent przedłożył siedem wniosków o płatność. Wnioski o płatność były prawidłowo wypełnione i kompletne. Wszystkie wnioski po weryfikacji dokonanej przez PARP, otrzymały w systemie

¹⁷ We wniosku o dofinansowanie nie było określonych wartości dodatnich dla wskaźników informacyjnych i umowa o dofinansowanie nie zobowiązywała Beneficjenta do ich pomiaru.

¹⁸ To plik arkusza kalkulacyjnego utworzony przez program Microsoft Excel lub wyeksportowany przez inny program arkusz kalkulacyjny (jak OpenOffice Calc, Apple Numbers).

SL2014 status „zatwierdzony”. Do wniosków rozliczających poniesione wydatki, były załączone faktury lub dokumenty księgowe wraz z dowodami zapłaty, a także dokumenty potwierdzające odbiór/wykonanie prac objętych poniesionymi wydatkami.

W okresie realizacji Projektu, do PARP wykazywana była liczba trzech nowych rynków, na których Wnioskodawca osiągnął gotowość do rozpoczęcia sprzedaży produktów. Pierwsze rezultaty (efekty) Projektu nastąpiły w 2018 r., w postaci zapoczątkowanej sprzedaży na rynku zagranicznym wskazanym w Projekcie, tj. [...] ¹⁹, gdzie kwota przychodów ze sprzedaży wyniosła: w roku 2018 – [...] ²⁰ zł i w roku 2020 – [...] ²¹ zł.

Ustalono, że kwota przychodów ze sprzedaży na rynkach zagranicznych ogółem wyniosła w roku:

a) 2018 – [...] ²² zł, w tym kwota ze sprzedaży na rynkach zagranicznych wskazanych w Projekcie wyniosła [...] ²³ zł, co stanowiło 54,2% sprzedaży na rynkach zagranicznych ogółem, oraz

b) 2020 – [...] ²⁴ zł, w tym kwota ze sprzedaży na rynkach zagranicznych wskazanych w Projekcie wyniosła [...] ²⁵ zł, co stanowiło 1,5% sprzedaży na rynkach zagranicznych ogółem.

Zdarzenia ekonomiczne, świadczące o przychodach ze sprzedaży na rynkach zagranicznych, wskazanych w Projekcie, potwierdzają jego trwałość, podobnie jak coroczne – składane przez Beneficjenta – „Oświadczenia dotyczące utrzymania trwałości i osiągniętych rezultatów projektu przez Beneficjenta dla krajowych Programów Operacyjnych (Inteligentny Rozwój, Polska Wschodnia) w okresie 2014 – 2020, dla których Instytucją Pośredniczącą jest Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości w związku z monitorowaniem trwałości projektu, o której mowa w art. 71 Rozporządzenia PE i Rady (UE) nr 1303/2013 i osiągniętych rezultatów projektu”, dalej oświadczenie.

Beneficjent sporządził oświadczenia za lata 2018 - 2020, w których m.in. podał, że w okresie za który są one składane, inwestycja została utrzymana:

- na obszarze objętym zasięgiem Programu Operacyjnego, oraz
- na terenie województwa, w którym została zrealizowana.

Beneficjent prawidłowo realizował obowiązek przechowywania dokumentów związanych z realizacją Projektu i umowy o dofinansowanie, w tym dokumentacji związanej z zarządzaniem finansowym, technicznym, procedurami zawierania umów z wykonawcami.

(akta kontroli, str. 82, 99-177, 272-311, 345-376)

1.7. Informowanie opinii publicznej o fakcie otrzymania dofinansowania na realizację Projektu z POPW, zarówno w trakcie jego realizacji, jak i w okresie trwałości

¹⁹ W wystąpieniu pokontrolnym na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2020 r., poz. 1913 ze zm.) Najwyższa Izba Kontroli wyłączyła jawność informacji w zakresie wskazania rynku zagranicznego. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

²⁰ W wystąpieniu pokontrolnym na podstawie art. 5 ust. 2 o dostępie do informacji i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej Izba Kontroli wyłączyła jawność informacji w zakresie wysokości przychodów. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

²¹ Jw.

²² Jw.

²³ Jw.

²⁴ Jw.

²⁵ Jw.

Beneficjent właściwie wypełniał obowiązki informacyjne i promocyjne²⁶, wynikające z rozporządzenia 1303/2013²⁷ oraz zgodnie z instrukcjami i wskazówkami zawartymi w umowie²⁸ o dofinansowanie, a w szczególności znakiem Funduszy Europejskich i znakiem Unii Europejskiej oznaczył:

- dokumenty związane z realizacją Projektu, które były podawane do publicznej wiadomości (logotypy zamieszczone były na: zapytaniach ofertowych, wzorze oświadczenia o braku powiązań osobowych i kapitałowych, formularzu ofertowym, protokołach wyboru oferentów, protokołach zdawczo-odbiorczych),
- swoją stronę internetową, która zawiera logotypy unijne (na stronie www.ekomasa.eu znajduje się informacja o dofinansowaniu Projektu),
- swoją siedzibę (na ścianie w pomieszczeniu biurowym zamieszczony był plakat z informacjami na temat Projektu, w wymaganym rozmiarze A-3).

Powyższe działania informacyjne i promocyjne były odpowiednio udokumentowane²⁹.
(akta kontroli, str. 178-271)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania Beneficjenta podejmowane w związku z realizacją Projektu. Beneficjent podjął należyte działania w celu realizacji przedmiotu Projektu zgodnie z umową o dofinansowanie oraz osiągnął wskaźniki produktu i wskaźniki rezultatu w nim przewidziane, w tym gotowość sprzedaży na trzech rynkach.

OBSZAR

2. Trwałość osiągniętych efektów z realizacji Projektu

Opis stanu
faktycznego

2.1. Utrzymanie efektów Projektu w okresie jego trwałości.

Realizacja Projektu zakończyła się 24.04.2019 r.³⁰. Beneficjent obowiązany jest utrzymać trwałość Projektu przez okres od 24.04.2019 r. do 23.04.2022 r.

Ustalono, że do czasu zakończenia kontroli, nie wystąpiły sytuacje (okoliczności) będące przesłankami³¹ naruszenia trwałości Projektu, a w szczególności Beneficjent nie zaprzestał prowadzenia działalności produkcyjnej, jak też nie przeniósł jej poza obszar objęty programem; nie nastąpiła zmiana własności (rozumiana jako rozporządzenie prawem własności) elementu współfinansowanej infrastruktury, która daje przedsiębiorstwu lub podmiotowi publicznemu nienależne korzyści oraz nie nastąpiła istotna zmiana wpływająca na charakter projektu, jego cele lub warunki realizacji, która mogłaby doprowadzić do naruszenia jego pierwotnych celów.

(akta kontroli, str. 82, 178-187, 346-365)

2.2. Sprawozdawczość dotycząca trwałości efektów Projektu.

²⁶ Zasady promocji i informacji zawarto w Poradniku Beneficjenta oraz w Księdze identyfikacji wizualnej znaku marki Fundusze Europejskie i znaków programów polityki spójności na lata 2014-2020, <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/dokumenty/podrecznik-wnioskodawcy-i-beneficjenta-programow-polityki-sponosci-2014-2020-w-zakresie-informacji-i-promocji>.

²⁷ W szczególności określone w pkt 2.2. „Obowiązki beneficjentów” w załączniku XII do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013, z dnia 17 grudnia 2013 r.

²⁸ W zał. 8 do umowy z PARP.

²⁹ M.in. w formie print screenów, kopii dokumentów.

³⁰ Tj. w dniu dokonania płatności końcowej na rachunek bankowy Beneficjenta (§ 6 ust. 2 umowy z PARP).

³¹ O których mowa w art. 71 ust. 1 lit. a – c rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013, z dnia 17 grudnia 2013 r.

Beneficjent prawidłowo prowadził sprawozdawczość dotyczącą trwałości efektów Projektu, w tym:

- z zachowaniem terminu złożył do Instytucji Pośredniczącej wnioski o płatność końcową,
- systematycznie monitorował przebieg realizacji Projektu w formie składanych „sprawozdawczych” wniosków o płatność (w realizacji Projektu nie wystąpiły: nieprawidłowości, czy zamiar zaprzestania jego realizacji).

Nie stwierdzono, aby Instytucja Pośrednicząca:

- występowała - w trybie §13 pkt 4 umowy o dofinansowanie - z żądaniem przekazywania jej dokumentów i informacji związanych z realizacją Projektu,
- w okresie realizacji Projektu – zwracała się z wnioskiem o informację na temat kamieni milowych w Projekcie (tj. jego istotnych elementów, których realizacja jest niezbędna do osiągnięcia jego celów).

W okresie realizacji Projektu oraz w okresie ochrony jego trwałości, po stronie Beneficjenta nie wystąpiły okoliczności, polegające na: złożeniu wniosków o ogłoszenie upadłości, czy pozostawaniu w stanie likwidacji, albo podleganiu zarządowi komisarycznemu, bądź zawieszeniu swej działalności.

(akta kontroli, str. 99-187, 346-365)

2.3. Przypadki naruszenia zasady trwałości Projektu.

Beneficjent utrzymał dotychczasowe zrealizowane cele Projektu, w tym wskaźniki produktu i rezultatu, określone w umowie o dofinansowanie i we wniosku o dofinansowanie oraz dokonywał pomiaru wartości, osiągnięcia i zachowania wskaźników zawartych w tym wniosku. W okresie realizacji Projektu były to wnioski sprawozdawcze, a od dnia zakończenia jego realizacji, coroczne oświadczenia.

(akta kontroli, str. 14-33,36-74, 99-177, 346-365)

2.4. Kontrole w zakresie prawidłowości realizacji Projektu przez IP, IŻ lub inne podmioty do tego uprawnione oraz wyniki tych kontroli.

Beneficjent był tylko jeden raz kontrolowany w zakresie prawidłowości realizacji Projektu, co zostało przedstawione w pkt 1.2 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

2.5. Wolumen sprzedaży osiągnięty przez Beneficjenta na nowym rynku zbytu, w wyniku realizacji Projektu internacjonalizacji.

Wolumen sprzedaży, jaki został osiągnięty przez Beneficjenta na nowych rynkach zbytu w wyniku realizacji Projektu, wyniósł łącznie (w latach 2018 – 2021 III kwartał) [...] ³² zł ³³.

Prezes Zarządu Spółki podał m.in., że EKO-MASA nie ma stałych przedstawicielstw na rynkach zagranicznych. Sprzedaż na te rynki odbywa się na zasadzie kontaktów bezpośrednich, telefonicznych lub e-mailowych. Najczęściej po rozmowach wstępnych klient otrzymuje ofertę i jeżeli jest zainteresowany, wpłaca zaliczkę (traktowaną jako potwierdzenie zamówienia), po czym przystępujemy do realizacji zamówienia; sprzedaż ma charakter doraźny, na podstawie jednorazowych zamówień.

³² Jak w przypisie 20.

³³ Wolumen sprzedaży na nowych rynkach zbytu pozyskanych w wyniku wykonania Projektu, nie został określony we wskaźnikach „realizacji”, stąd umowa o dofinansowanie nie zobowiązywała Beneficjenta do jego pomiaru. [...] W wystąpieniu pokontrolnym na podstawie art. 5 ust. 2 o dostępie do informacji i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej Izba Kontroli wyłączyła jawność informacji w zakresie wskazania rynku zbytu oraz wysokości przychodów. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania Beneficjenta w zakresie trwałości osiągniętych efektów z realizacji Projektu. Beneficjent nie naruszył zasady trwałości Projektu oraz wywiązał się z ciężących na nim obowiązków sprawozdawczych.

IV. Wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag i wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Rzeszów, 20 grudnia 2021 r.

Kontroler
Łukasz Malec
Starszy inspektor kontroli państwowej

/-/

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie
Dyrektor
Wiesław Motyka

/-/

Kontroler
Marek Sikora
Specjalista kontroli państwowej

/-/

Kontroler
Wilhelm Dmytrów
Główny specjalista kontroli
państwowej

/-/